

De heer Constantijn van Oranje-Nassau zal deze rol vervullen tot en met het einde van het Techleap.nl-programma, op 30 juni 2023. Het van de heer Constantijn van Oranje-Nassau gevraagde tijdsbeslag blijft maximaal vier dagen per week.

Invulling van deze semipublieke functie

Met het oog op de werkzaamheden van de heer Constantijn van Oranje-Nassau als special envoy bij Techleap.nl is een tweetal overeenkomsten gesloten, respectievelijk tussen de Staat en de Stichting en de Stichting en (een rechtspersoon van) de special envoy.

De Staat der Nederlanden heeft op 2 oktober 2019 een samenwerkingsovereenkomst met de Stichting gesloten voor de periode 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2023. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de opdracht van de Stichting aan de special Envoy en de organisatie van Techleap.nl, die de special envoy zal ondersteunen en zijn bezoldiging. Deze overeenkomst duurt voort tot en met 30 juni 2023.

De Stichting heeft in een overeenkomst met de special envoy afspraken gemaakt over de opdracht inclusief de bezoldiging. Deze overeenkomst zal alleen worden geactualiseerd met betrekking tot de duur van de overeenkomst tot en met 30 juni 2023. Er zijn verder geen aanpassingen voorzien.

Om de ministeriële verantwoordelijkheid te borgen is ervoor gekozen dat de pSG van EZK als vertegenwoordiger van EZK deel uitmaakt van de Raad van Toezicht voor de periode dat de heer Constantijn van Oranje-Nassau special envoy bij Techleap.nl is. De ministeriële verantwoordelijkheid is tevens ingevuld door de periodieke gesprekken die ik voer met de special envoy en het bestuur van de Stichting over activiteiten en voortgang.

U heeft mij gevraagd of de voortzetting van het envoyschap verenigbaar is met zijn nevenactiviteiten. Er zijn geen bezwaren bekend ten aanzien van zijn nevenactiviteiten, zoals zijn deelname op persoonlijke titel aan de adviescommissie die projectvoorstellen voor het Nationaal Groiefonds beoordeelt.

Conclusie

Gezien het bovenstaande wordt adequaat invulling gegeven aan de ministeriële verantwoordelijkheid ten aanzien van de vervulling van functies door leden van het Koninklijk Huis. Ik ben dan ook bereid de ministeriële verantwoordelijkheid te blijven dragen voor de heer Constantijn van Oranje-Nassau als special envoy bij Techleap.nl voor de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2023.

Hoogachtend,

10.2.e

mr. / drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Auteur

10.2.e

T 06-10.2.e

10.2.e

10.2.e @minezk.nl

nota

Reactie op felicitatiebrief Constantijn van Oranje, 'special
envoy' Techleap.nl

Datum

13 januari 2022

Kenmerk

DGBI-O / 22015659

BHM 22028499

Kopie aan

10.2.e

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

Bijlage(n)

1.brief van Constantijn van
OranjeAanleiden Techleap
met meegegeven

Aanleiding

Op 11 januari jl. heeft Constantijn van Oranje als 'special envoy' van het Techleap.nl programma u een felicitatiebrief gestuurd. Daarin schetst hij hoe Nederland ervoor staat wat technologie en ondernemerschap betreft en doet hij voorstellen voor nieuwe overheidsmaatregelen. Tevens nodigt hij u in de brief uit voor de opening van de jaarlijkse Techleap Summit op 10 februari a.s. → = al van Oranje voorafgeleed maar is bent in Tk.

Advies

- U kunt kennisnemen van de inhoud van bijgevoegde brief.
- U kunt kennisnemen van onze nota met achtergrondinformatie over het startupbeleid en de rol van Techleap en de reactie op hoofdlijnen op de punten in de brief (te gebruiken bij een nog te plannen kennismaking).
- Een advies over de deelname aan de jaarlijkse Techleap Summit wordt u separaat voorgelegd.

Kernpunten

- Techleap (met StartupDelta als voorganger) is een organisatie die EZK heeft gelanceerd als externe aanjager van het ondernemersklimaat (ecosysteem) voor startups en scale-ups.
- Sinds 2017 is Constantijn van Oranje het boegbeeld ofwel 'special envoy' van Techleap. Constantijn valt qua werkzaamheden onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van EZK. Vanwege zijn kennis en netwerk is hij op persoonlijke titel lid van de externe Adviescommissie voor het Nationaal Groeifonds.
- De positie van Nederland als ecosysteem voor startups en scale-ups is sinds het begin van StartupDelta/Techleap sterk verbeterd, dankzij de inzet op het verbeteren van toegang tot kapitaal, talent, markten, internationalisering, kennis/technologie en netwerken.
- De aandacht voor nieuwe startups is in de opeenvolgende jaren verbreed naar het wegnemen van belemmeringen voor doorgroei tot scale-ups.

Ontvangen BBR

Daarnaast wordt het startupbeleid steeds meer integraal onderdeel van het beleid rond technologie, innovatie en ondernemerschap.

- Met hun producten en processen dragen deze innovatieve bedrijven bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen en transities (zoals genoemd in het Regeerakkoord).
- Het Techleap.nl programma loopt tot medio 2023. Ter voorbereiding van een Kabinetsbesluit in de eerste helft van 2023 over het vervolg wordt Techleap.nl (incl. het StartupDelta programma) dit jaar geëvalueerd.

Toelichting

Startupbeleid

- Startups zijn jonge innovatieve technologie-gedreven bedrijven, die kunnen uitgroeien tot zogenaamde scale-ups (snelle groeiers) en kunnen doorgroeien tot de grote technologiebedrijven van morgen (zoals ASML, Booking, Adyen of Picnic). Zij kenmerken zich door een vergaande rol van technologie, hoge productiviteitsgroei, snelle groei en internationale scope. Binnen het MKB vragen ze om bijzondere aandacht in beleid.
- Startups en scale-ups dragen bij aan de innovatiekracht van Nederland. Ze zijn de uitdagers, vernieuwers die het bestaande bedrijfsleven scherp houdt en helpt innoveren.
- Ambitie is om tot de top-5 startup ecosystemen in de wereld te behoren (sinds 2015 opgeklommen van de 19^e naar nu de 12^e plaats wereldwijd en 3^e plaats in Europa na het VK en Zweden). Silicon Valley is de nr. 1 ecosysteem in de wereld. Om de positie van Nederland te versterken wordt gewerkt aan randvoorwaarden voor het oprichten en doorgroeien van technologiebedrijven, m.n. op het gebied van kapitaal, kennis, talent en toegang tot (internationale) markten.
- Binnen het startupbeleid neemt TechLeap een belangrijke positie in. Men werkt met publieke en private partners in het ecosysteem "data-driven" (d.w.z. gebaseerd op concrete data) aan maatregelen en agendeert onderwerpen via het publieke debat.

Techleap.nl

- Techleap.nl is een programma van de Stichting Dutch StartHub, die in 2019 een EZK-bijdrage heeft gekregen van totaal € 35 mln voor vier jaar. De bijdrage komt beschikbaar op basis van goedkeuring van jaarwerkplannen. De organisatie bestaat uit ca. 50 mensen. Constantijn van Oranje wordt door de Stichting als boegbeeld ofwel envoy ingehuurd en is een zeer krachtige persoon die samenwerking (ook internationaal) en agendering van thema's een impuls geeft.
- De pSG van EZK is lid van de Raad van Toezicht vanwege de ministeriële verantwoordelijkheid.
- Techleap en de rol van Constantijn stopt in 2023. Constantijn is het eens met een andere aanpak, mits partners in het veld de activiteiten en de "producten" kunnen en willen overnemen.

Brief van Constantijn van Oranje

- In zijn brief geeft de envoy aan dat Nederland de afgelopen jaren veel beter is gaan presenteren als technologie- en startupland, maar dat we nog lang niet op het niveau van top-ecosystemen zijn, zoals Israël, het VK, Boston en Silicon Valley, en dat landen als Frankrijk en Duitsland zich sneller ontwikkelen nu daar een gericht en ambitieus tech- en startupbeleid wordt gevoerd.
- Volgens de envoy lopen we in Nederland structureel tegen belemmeringen aan op vier punten: visie, kennisbenutting/valorisatie, talent en kapitaalvoorziening.
- De punten in de brief zijn bekend en onderwerp van gesprek. Op een aantal onderwerpen maken we voortgang, andere onderwerpen vragen meer tijd en tenslotte zijn er onderwerpen waarover het nieuwe kabinet een besluit moet nemen (zowel inhoud als budget).

Visie

Beeld van de envoy

- Volgens de envoy is er in NL een cultuur, waarbij private welvaart door succesvol ondernemerschap niet gevierd mag worden. Vooral als er publiek middelen zijn gebruikt om de ondernemer in de startfase vooruit te helpen.

Reactie

- We zien dat er in de publieke opinie kritiek is op m.n. grote techbedrijven. Wat ons betreft mag ondernemerschap en het nemen van risico's daarbij worden beloond. Anderzijds is goed om te bezien waar bedrijven (waaronder techbedrijven) hun maatschappelijke verantwoordelijkheid verzaken en maatregelen nodig zijn (privacy, integriteit-issues, beloning).

Valorisatiepraktijk

Beeld van de envoy

- Valorisatie is het benutten van publieke kennis, zodat deze kennis maatschappelijke en economische impact heeft. Valorisatie vindt voornamelijk plaats via nieuwe bedrijven (academische startups) en bestaande bedrijven. Publiek onderzoek is in Nederland van hoog niveau, maar Nederland loopt ten opzichte van onze internationale peers achter bij de toepassing ervan (de kennisparadox).
- Volgens de envoy komt dit doordat in de Nederlandse valorisatiepraktijk de kennisinstellingen centraal staan, terwijl ondernemers centraal zouden moeten staan, want zij zijn degenen die de kennis naar de markt brengen. Volgens de envoy bevatte geen enkel voorstel voor het Nationaal Groeifonds (NGF) een effectief valorisatiemodel en zouden universiteiten gedwongen moeten worden om van valorisatie een volwaardige derde taak te maken (naast onderwijs en onderzoek).

Reactie

- Het beeld dat valorisatie een knelpunt is in het Nederlandse innovatie-ecosysteem wordt breed gedeeld. Met de breed gesteunde motie Van Strien (VVD) heeft de kamer uw voorganger gevraagd om te verkennen hoe deze ambities gerealiseerd kunnen worden.
- Dit voorjaar zullen wij met een voorstel komen voor verbetering van valorisatie. We werken hierbij samen met OCW, TechLeap, de partijen in de kenniscoalitie (zoals VNO, hoger onderwijsinstellingen, TNO) en de regionale ontwikkelingsmaatschappijen.

Talent

Beeld van de envoy

- Het Nederlandse onderwijssysteem levert niet genoeg technisch of digitaal geschoolde mensen op, terwijl daar juist een grote behoefte aan is. Private opleiders die in het gat springen worden niet geaccrediteerd door OCW, waardoor hun studenten geen studiefinanciering ontvangen. Dit is jammer, want deze private opleiders zouden door het opleiden van vrouwen en minderheden voor meer diversiteit in de tech wereld kunnen zorgen, waar grote behoefte aan is. Ook zouden volgens de envoy diversiteitscriteria doorgevoerd moeten worden in alle publieke investeringsinstrumenten (van ROM's, RVO, Invest-NL).
- Er wordt te weinig aandacht besteed aan ondernemerschapsvaardigheden in het HBO en universiteiten; in het basis-, voorgezet-, lager/middelbaar ontbreekt dit volgens de envoy helemaal.
- Tot slot vindt de envoy dat we in NL geen goede visa- en belastingregelingen hebben om buitenlands talent aan te trekken.

Reactie

- Deze punten hebben de aandacht van EZK en van OCW en SZW. Sommige vraagstukken, zoals accreditatie zijn complex en we zouden graag met Techleap meedenken over alternatieve oplossingen. Bij benoemingen van de beoordelingscommissie wordt al rekening gehouden met diversiteitseisen; tegelijk is meer aandacht nodig om ondervertegenwoordigde groepen beter te betrekken vanwege kwaliteit van besluitvorming en het wegwerken van tekorten op de arbeidsmarkt.
- Het vergroten van de instroom van technisch en digitaal personeel is een belangrijk aandachtspunt voor EZK. Belangrijke acties van EZK die de instroom van technisch geschoold personeel trachten te vergroten zijn het Techniekpact en de omscholingsregeling krapteberoepen techniek en ICT. SZW zet bijvoorbeeld in op Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Ook zijn er binnen het Groeifonds hieraan gerelateerde voorstellen gehonoreerd (1^e ronde) en ingediend (2^e ronde).
- Nederland kent een uitgebreid en hoogstaand palet aan verblijfs- en toegangsregelingen. De effectiviteit hiervan gaat hand in hand met de (fiscale) aantrekkelijkheid van het gebruik van aandelenopties als loon.
- Het kabinet werkt aan een aanpassing van de fiscale regelgeving voor aandelenopties. Deze aanpassing is voor Techleap één van de meest belangrijkste punten die het Kabinet zou moeten oppakken. Eerder is een voorstel aangehouden in de Tweede Kamer.

De Staatssecretaris van Financiën heeft de Kamer toegezegd om in februari 2022 met een aangepast voorstel te komen (2023 in werking).

Beschikbaarheid Kapitaal

Beeld van de envoy

- In generieke zin is er in Nederland voor techbedrijven vooral een gebrek aan kapitaal in de hele vroege fase (opstart) en in de late groeifase (internationalisering).
- In de vroege fase lijken Venture Capital fondsen steeds verder op te schuiven van de opstartfase (investeringen onder de 1 mln.) naar een latere fase, waarin er meestal al een werkend prototype is. In de zomer van 2021 is de Seed-regeling daarom aangepast om te borgen dat deze fondsen vroeg blijven instappen.
- In de late fase komt het geld vooral van buitenlandse investeerders, omdat Nederlandse institutionele beleggers (pensioenfondsen) niet in techbedrijven beleggen. Zo wordt waarde geëxporteerd naar het buitenland, terwijl het risico in de vroege fase door Nederlandse investeerders is gedragen.
- Sectorspecifiek is er bij 'diep tech' bedrijven (die komen voort uit kennisinstellingen, bijv. op het gebied van biotech, medtech, fotonica) een tekort aan 'passend' ofwel 'smart' kapitaal.

Reactie

- De envoy pleit al langere tijd voor het introduceren van een fiscale durfkapitaalregeling naar het model van het VK (EIS/SEIS) voor het stimuleren van risicovolle vroege fase investeringen door 'Business Angels'. Tot op heden hebben we de boot afgehouden omdat wij niet overtuigd waren van de mogelijkheid om het aanbod van 'smart' capital te vergroten via een fiscale stimulans.
- Techleap heeft recent door PWC onderzoek laten doen naar fiscale stimuleringsmaatregelen in de ons omringende landen. De resultaten uit dit onderzoek worden binnenkort besproken en kunnen mogelijk meer inzicht geven in de effectiviteit van fiscale regelingen in het buitenland en een ander licht werpen op deze discussie.
- Vergroting van de fondsen/budgetten voor doorgroei van bedrijven heeft onze aandacht, mede in relatie tot meer onafhankelijkheid van financiers buiten de Nederland of de EU. Zo lopen o.a. gesprekken over EU-samenwerking bij een fonds voor tech champions en het reeds aangekondigde Deeptech fonds in Nederland.

Hare Excellentie mr. drs. M.A.M. Adriaansens
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Amsterdam, 11 januari 2022

Hooggeachte mevrouw 10.2.e

Allereerst zou ik u graag van harte willen feliciteren met uw benoeming. Ik kijk ernaar uit om samen met u Nederland tot het meest productieve en innovatieve tech land van Europa te maken. In het regeerakkoord staan genoeg aanknopingspunten voor een ambitieuze startup agenda die Techleap graag met EZK verder zal uitwerken.

Als Envoy van [Techleap.nl](https://techleap.nl) word ik geacht gevraagd en ongevraagd advies te geven over het start- en scaleupbeleid in Nederland. Bij deze wil ik enkele observaties delen op basis van 4,5 jaar StartupDelta, 2,5 jaar Techleap en 1,5 jaar Nationaal Groeifonds (NGF).

Ratio

Waarom hebben we überhaupt een start- en scaleup beleid?

De belangrijkste argumenten zijn:

1. Innovatiekracht: Startups - niet universiteiten of bedrijfsleven – zijn de motor van disruptieve, markt scheppende innovatie en helpen grote maatschappelijke transitie in energie, voedsel, digitalisering, mobiliteit, etc. te versnellen
2. Autonomie: Tech strekt zich uit naar alle economische sectoren. Straks heeft iedere sector een Tesla, een Adyen, Bunq, PicNic, Huawei, Zoom, Uber, Moderna, Volt, etc. Als land en economie wil je niet achterblijven en zelf medebepalend zijn, i.p.v. geheel afhankelijk te worden van buitenlandse aanbieders
3. Relevantie: De grootste en de snelst groeiende bedrijven in de wereld zijn tech startups, ze zorgen voor banen en nemen dominante posities in. Zo is ASML van groot strategisch belang voor Nederland en Europa. Willen we relevant zijn in nieuwe markten en blijven in markten waar Nederland traditioneel sterk is zoals maritieme en civiele techniek, logistiek, land- en tuinbouw, dan moeten we daarbinnen innovaties versneld naar de markt brengen en opschalen.

Stand van Zaken

Nederland is de laatste jaren veel beter gaan presteren als technologie- en startupland. Er is in 2021 € 5,6 miljard geïnvesteerd in startups, 7,5x meer dan in 2019. Met grote tech bedrijven als Adyen, Booking, ASML, JustEat, Takeaway, TomTom, Elastic en Prosus heeft Nederland de meest waardevolle tech sector van de EU. Euronext Amsterdam is de belangrijkste beurs voor technologiebedrijven in de EU. We scoren bovendien goed op het gebied van patenten en wetenschappelijke publicaties.

Naast de successen, zijn er uitdagingen. Nederland is nog verre van het niveau van Israël, het VK en clusters als Boston en Silicon Valley. Ook Zwitserland, Zweden en Estland scoren per capita veel beter. Daarnaast gaat de ontwikkeling in landen als Frankrijk, Portugal en Duitsland veel harder nu daar gericht en ambitieus startupbeleid gevoerd wordt. In Nederland lopen we aan tegen een aantal structurele en culturele beperkingen op vier gebieden: visie, valorisatie, talent en kapitaal.

1. Ontbrekende Visie:

Het ontbreekt aan een overheid brede visie op innovatie- en technologieontwikkeling en hoe deze tot relevante economische activiteit leidt op politieke prioriteitsgebieden. We hebben innovatiebeleid, industriebeleid, ondernemerschapbeleid en 'human capitalbeleid' losgekoppeld en naast elkaar georganiseerd, los van de politieke doelen die we willen bereiken, zoals een sterkere concurrentiepositie van Nederland, een versnelde energietransitie, betaalbare en kwalitatief hoogwaardige zorg, circulaire bouw, etc. In onze poldercultuur worden bestaande belangen uitgewisseld en wordt samengewerkt door de gevestigde orde in een 'triple helix' structuur zonder heldere rolverdeling. Een gevestigde orde kan per definitie niet de drijvende kracht achter geheel nieuwe ontwikkelingen zijn, die dezelfde gevestigde orde beïnvloeden, of zelfs vervangen. We durven niet de keuze te maken om de 'startup' te erkennen als centrale actor in het innovatiesysteem (zoals in de meest succesvolle innovatiesystemen Boston, Tel Aviv, Londen, Silicon Valley, etc.). Dat komt mede omdat we als cultuur een probleem hebben met private welvaart van succesvol ondernemerschap, vooral als deze in de basis is gefinancierd door publieke middelen. Het viertal van succes en aanmoedigen om bij succes steeds weer terug te geven aan en te herinvesteren in de volgende generatie ondernemers, is een essentieel element om het vliegwiel van een productief tech ecosysteem draaiende te krijgen.

2. Ongeschikte Valorisatiepraktijk:

Deze culturele insteek beperkt ook de effectiviteit van het Nederlandse valorisatiesysteem. In het Nederlandse innovatiebeleid ligt de focus in eerste plaats op de 'triple-helix' van de overheid, het gevestigde bedrijfsleven en de kennisinstellingen. Ondernemers en private investeerders staan hierbij bijna geheel buitenspel. Dit terwijl zij het risico nemen en verantwoordelijk zijn voor vermarkting van kennis tot echte impact op schaal. Zij zouden dan ook centraal moeten staan in het innovatie- en valorisatiebeleid, in plaats van de kennisinstellingen. Valorisatie zou erop gericht moeten zijn hen optimaal in staat te stellen op basis van innovatieve technologie relevante producten en diensten te ontwikkelen en daaruit succesvolle bedrijven te bouwen. Bij alle NGF voorstellen is het gebrek aan effectief valorisatie model de zwakste schakel in het verwaarden van kennis tot toekomstig verdienvermogen van Nederland.

3. Tekort aan Talent:

Nederlandse bedrijven hebben een groot tekort aan voldoende technisch geschoolde mensen. Vooral de beschikbaarheid van voldoende diversiteit, kwaliteit en kwantiteit van digitaal talent is erg belangrijk voor snelgroeiende techbedrijven. Overheidsinterventies hebben tot op heden weinig resultaat opgeleverd. Het Nederlandse schoolsysteem heeft nog steeds geen programmeervaardigheden in het curriculum en leidt te weinig mensen op met expertise in AI, data-analyse, informatica, cyber veiligheid, etc. Het beweegt in het algemeen niet mee met de ontwikkelingen op technologisch gebied. De (veelal private) instituten, die dit gat proberen te vullen aan de onderkant van de arbeidsmarkt en om zij-instromers te faciliteren, worden niet gesteund door de overheid en krijgen geen accreditatie. Hierdoor hebben studenten ook geen recht op studiefinanciering. Juist deze instituten kunnen een oplossing bieden voor het diversiteitsprobleem in tech door meer vrouwen en minderheden om te scholen en hen van digitale vaardigheden voorzien.

Tegelijkertijd hebben we in Nederland geen goede visa- en belastingregelingen om talent van buiten Nederland aan te trekken en te belonen. Startups concurreren bovendien met grote tech bedrijven voor hetzelfde talent en kunnen alleen d.m.v. aandelenopties relatief aantrekkelijke betalingsvoorwaarden aanbieden. Dat wordt echter in Nederland fiscaal niet aantrekkelijk gemaakt terwijl ons omringende landen dit allang geregeld hebben.

Tenslotte ontbreekt het aan ondernemerschap op de kennisinstellingen. Ondernemerschap is geen onderdeel van het curriculum van het lager-, voortgezet en beroepsonderwijs. Juist de combinatie van ondernemersvaardigheden en technische expertise is cruciaal voor het ontstaan van meer kansrijke startup ondernemingen. Ondernemers zouden ook gestimuleerd moeten worden om steeds weer tijd, ervaring en kapitaal te herinvesteren in nieuwe tech bedrijven.

Ik kijk ernaar uit u spoedig in persoon te ontmoeten en bovenstaande verder toe te lichten. Het Techleap team staat klaar om gemeenschappelijk ambities te identificeren en samen met de EZK-collega's tot gerichte acties te komen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Constantijn van Oranje
Special Envoy Techleap.nl

cc:

- 10.2.e
- 10.2.e

Bijlage: Relevante passages Regeerakkoord

- We breiden de arbeidsmarktinfrastructuur uit om de overgang van werk-naar-werk en van uitkering-naar-werk te stimuleren. Onderdeel hiervan zijn instrumenten voor om- en bijscholing die de overstap naar tekortberoepen ondersteunen.
- We hebben enthousiaste startups, sterke mkb-ondernemers, onafhankelijke zzp'ers en een betrokken bedrijfsleven nodig voor een bloeiende samenleving en groeiende economie.
- Voor deze coalitie is het mkb belangrijk. Het groei- en innovatief vermogen van mkbondernemers en bedrijven wordt versterkt en ondernemerschap wordt gestimuleerd. Dat betekent een meetbare aanpak van regeldruk, waarbij we met de mkb-toets bij wetgeving toetsen of regels ook voor een mkb-ondernemer uitvoerbaar zijn. Het betekent ook het makkelijker maken om mensen in dienst te nemen en te houden, het wegnemen van onnodige belemmeringen bij financiering, het dichten van de financieringskloof, ondersteuning bij digitalisering en verduurzaming, een betere positie van ondernemers in het faillissementsrecht en een meer strategische benutting van overheidsaanbestedingen.
- We versterken het bedrijfsleven en het vestigingsklimaat en stimuleren met een duidelijke strategie een maakindustrie die vooroploopt. Dat doen we door te voorzien in goed opgeleid personeel en het tekort aan technisch en praktisch opgeleide werknemers aan te pakken. Door het bieden van een stabiel en voorspelbaar ondernemingsklimaat. En door in te zetten op een gelijk speelveld en bescherming te bieden tegen oneerlijke concurrentie van buiten Europa.
- We zetten het Nationaal Groeifonds door via investeringen in projecten gericht op kennisontwikkeling, onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Zo versterken we ons verdienvermogen en verhogen we onze economische groei op de langere termijn.
- Publiek-private samenwerking op het terrein van kennis en innovatie blijft een belangrijk onderdeel van het bedrijfsleven beleid. Het Topsectorenbeleid wordt gecontinueerd. We verhogen onze publieke investeringen in kennis en innovatie door het instellen van een fonds voor onderzoek en wetenschap en een intensivering van de kennis- en innovatiepijlers in het Groeifonds.
- We zetten koers naar een kenniseconomie waarbij we, in lijn met de Lissabondoelstelling, investeren in onderzoek en ontwikkeling. We versterken de basis van onze kennisinstellingen en innovatieve ecosystemen, zoals het ruimtevaartcluster bij ESTEC, en stimuleren ze om in de regio en internationaal samen te werken. We ondersteunen innovatieve 'startups' en 'scale-ups' en richten het missie gedreven innovatiebeleid op de drie grote transities: klimaat en energie, digitalisering en sleuteltechnologieën, en de circulaire economie.
- De huidige digitale revolutie biedt geweldige kansen voor onze samenleving en economie. Die kansen gaan we benutten met uitstekende digitale vaardigheden, een sterke Europese digitale markt, hoogstaande digitale infrastructuur en ambitieuze samenwerking in technologische innovatie.
- Wetenschap, bedrijfsleven, 'startups', 'scale-ups', kenniscoalities en overheid slaan de handen ineen om de kansen die digitale technologie biedt te verzilveren. We stimuleren innovatie en investeren in chips- en sleuteltechnologieën zoals kunstmatige intelligentie en quantumcomputing. We pakken (in Europees verband) de marktmacht en datamacht van grote tech- en platformbedrijven aan om de concurrentiepositie van bedrijven en de privacy van burgers te verbeteren.
- Nederland wordt het digitale knooppunt van Europa en krijgt robuust, supersnel en veilig internet in alle delen van het land.
- We nemen het voortouw en zetten in Europees verband in op versterking van de samenwerking tussen lidstaten op het gebied van digitalisering, onder meer op mensgerichte inzet van kunstmatige intelligentie, digitale ethiek, ontwikkeling van digitale identiteit en cybersecurity en 'open source'.
- Iedereen krijgt de kans om mee te komen door digitale kennis- en vaardigheden aan te bieden in het onderwijs en via om- en bijscholing.
- We zetten in op open strategische autonomie van de EU en stimuleren innovatiekracht en slimme industriepolitiek. Zo worden we leidend in digitalisering en nieuwe technologieën.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: terugkoppeling werkbezoek MEZK met TechLeap 28 maart 2022
Datum: donderdag 31 maart 2022 13:23:38

Collega's.

Sommigen heb ik al een deel van het verhaal vertelt. Hierbij het totaaloverzicht met hoofdpunten uit het werkbezoek van de Minister aan Startup Village Amsterdam en kennismaking TechLeap.

Algemene indruk:

- Minister toonde zich zeer geïnteresseerd in de wereld van de startups en wilde graag open gesprek met aanwezigen. Goede basis voor verdere verdieping.

Gesprek met drie ondernemers:

- 10.2.e , 10.2.e , die bosbranden rond electriciteitsnetwerken helpt te voorkomen. Heeft € 6 mln opgehaald. Klanten m.n. in VS; werknemers verspreid over EU en VS. Gefinancierd door één Nederlandse investeerder (Capital T) en rest uit VS. Roept op tot meer diversiteit bij investeerders; andere mindset bij investeerders nodig. In VS sneller, betere voorwaarden, minder risico-mijdend. In Nederland denken investeerders teveel als bank ipv ondernemers. Hoewel personeel "remote" werkt is talent lastig te vinden. Goede aandelenoptieregeling is nodig. Zorg ook voor bekendheid van regeling. En ondersteun private opleiders van talent, zoals Codam (bv. m.b.v. accreditatie). Minister: ligt grote opgave, Nederland kan mer doen. Accreditatie werken we aan.
- 10.2.e , 10.2.e (35 werknemers; 15 vacatures in VS). Ontwikkelt AI en robotica technologie voor automatisch laden van grote elektrische voertuigen. Totaal € 9 mln opgehaald. Focus ligt op VS. Probleem is dat Nederland en EU onvoldoende inzet op autonoom rijden. Starten van experiment/pilot in Nederland met versoepelde regelgeving zou enorm veel wetenschappers, startups en studenten kunnen trekken en ons koploper in EU kunnen maken. Minister: wil brainstorm met I&W over experiment
- 10.2.e , 10.2.e : fonds van € 50 mln investeert early stage in 19 bedrijven. Zoeken naar de beste bedrijven en kijken daarbij naar alle ondernemers. Zien dat bepaalde groepen lastig geld krijgen (bias), ondanks trackrecord hindert gedrag van mensen anders te kijken. In Nederland gebrek aan business Angels en roep op om fiscaal te stimuleren zoals in buitenland. Blij met SEED capital regeling, maar schuift naar latere fasen op en mist aandacht diversiteit. Let niet alleen op wat in theorie kan, maar ook wat het daadwerkelijke resultaat is. Overheid kan daarop meer sturen. Minister: wil kijken naar wat pensioenfondsen in Nederland kunnen doen (investeren wel indirect in VS via Blackrock).

-

Toelichting TechLeap

- Toelichting op initiatieven zoals Fundright (gericht op diversiteit) en fiscale durfkapitaalregeling: o.a. verwijzing naar PWC onderzoek waarin diverse landen zijn vergeleken en wordt opgeroepen meer voor Business Angels te doen. O.a. om herinvesteringen uit te lokken.
- Vestigingsbeleid moet zich ook richten op buitenlandse startups/scale-ups. Het personeel

dat ze meenemen en aantrekken blijft hangen, of vertrekt bij het bedrijf en gaat bij andere bedrijven in Nederland aan de slag. Of start een eigen bedrijf.

- Meer geld nodig voor grotere investeringen: m.n. risicovollere kapitaalintensieve investeringen in tech vaak aangewezen op VS
- Relatie corporates: in Startup Village goede samenwerking. Maar blijft lastig omdat hun werkwijze vaak gericht is op efficiency, procedures, rapportages en ze te weinig ondernemend zijn wat voor een startup wel essentieel is.

Rondje langs startups in de containers van StartupVillage

- 10.2.e . Startup die via AI digitale inspecties mogelijk maakt (bv van wegconditie). Een van de deelnemers aan CES Las Vegas en CES Unveiled.
- 10.2.e . Werkt aan AI software t.b.v. vroegtijdige detectie van tumoren.
- 10.2.e Startup die blockchain inzet in de verduurzaming van de voedselketen. Gaf aan vanwege vrouw zijn moeite met financiering te hebben. Hebben we in contact gebracht met mogelijke investeerders.

10.2.e

Directie Ondernemingsklimaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

M + 31 6 10.2.e